

Sygn. akt V CSK 243/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa R. L. i D. L.

przeciwko R. C.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 lutego 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 września 2012 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżący odwołali się do istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi niemniej nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243).

Skarżący w skardze kasacyjnej nie sformułowali zagadnienia prawnego w taki sposób.

Skarżący wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z zaspokojeniem wierzyciela z przedmiotu umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie w sytuacji gdy strony nie uregulowały tej kwestii umownie.

Uszło uwagi skarżącym, że temu zagadnieniu większą część swojego uzasadnienia poświęcił Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną pozwanych w przedmiotowej sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2011 r. V CSK 360/10).

Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawili argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie art. 60 k.c. czy art. 140 k.c. dotyczących oświadczenia wierzyciela o wybranym sposobie zaspokojenia swojej wierzytelności.

Zachowanie pozwanego po zawarciu umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie i po wygaśnięciu roszczenia powodów o zwrotne przeniesienie własności przewłaszczonej rzeczy było manifestowaniem woli pozostawiania jej dla siebie, bez dostrzegania po swojej stronie obowiązku rozliczenia się z powodami i wydania im nadwyżki wartości rzeczy nad wysokością zadłużenia. Jak podniósł Sąd Najwyższy w powołanym wyroku zachowanie pozwanego mogło być kwalifikowane na podstawie art. 60 k.c. jako dostatecznie ujawniające jego wolę zastosowania konkretnego sposobu zaspokojenia się z przewłaszczonego prawa, przy czym za manifestację woli pozwanego można jednak uznać działania, których autorem był on sam, a zatem oświadczenia, które składał powodom po wygaśnięciu roszczenia o zwrotne przeniesienie własności nieruchomości. W taki właśnie sposób postąpił Sąd Apelacyjny ponownie rozpoznając sprawę.

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/2001, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). Skarżący powołujący się na tę przesłankę ma obowiązek przedstawienia, na jakiej podstawie swoje twierdzenie opiera i które z przepisów zostały naruszone

w sposób kwalifikowany. Konieczne jest zatem przedstawienie takich zarzutów, które wskazują na oczywiste i rażące naruszenie przez sąd zasad orzekania w demokratycznym państwie prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2009 r., I CSK 126/09, niepublikowane).

W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o takim kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 2011 r., V CSK 360/10 wyjaśnił, że chwila zaspokojenia wierzyciela w najdalej uzgodnionej przez strony dacie spełnienia świadczenia stanowi termin wymagalności roszczenia o zwrotne przewłaszczenie. Obecnie więc na podstawie art. 398²⁰ k.p.c. tym stanowiskiem jest związany. Poza tym trzeba zauważyć, że Sąd Apelacyjny zasądził ustawowe odsetki od zasądzonej kwoty 452 285 zł poczynszy od dnia 18 lutego 2004 r., których wysokość za cały okres przewyższa należność główną, a ceny na nieruchomości poczynszy od 2007 r. sukcesywnie spadają.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.